

Merkostnadsersättning ersätter handikappersättningen

Från den 1 januari 2019 ersätter merkostnadsersättningen den tidigare handikappersättningen. Vad innebär det för den försäkrade och vilka skillnader är det mellan det nya och det gamla ersättningsreglerna.

För den som ansöker för första gången om kompensation för merkostnader på grund av funktionshinder efter den 1 januari 2019 ansöker enligt reglerna för merkostnadsersättning. För de som vid årsskiftet hade handikappersättning gäller övergångsregler som behandlas i slutet av artikeln.

Från när du fyllt 18 år kan du ansöka om merkostnadsersättning hos Försäkringskassan. Detta för en funktionsnedsättning som uppkommit före 65 års ålder. Ytterligare ett krav är att det kan antas att nedsättningen kommer att bestå under minst ett år. Även föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan ansöka om merkostnadsersättning.

Ersättning för merkostnader beviljas enbart skäliga merkostnader på grund av funktionsnedsättning. Hjälpbehov, som var en del av bedömningen vid beräkning av handikappersättning, räknas inte med vid beslut om merkostnadsersättning.

Merkostnadsersättning kan lämnas för merkostnader rörande:

1. **Hälsa, vård och kost**, exempelvis patientavgift, läkemedel och dyrare livsmedel
2. **Slitage och rengöring**.
3. **Resor**, till exempel resa med färdtjänst, sjuk- och behandlingsresor och resor med egen bil om du har svårt att åka med allmänna kommunikationer .
4. **Hjälpmedel**, om det inte finns likvärdiga hjälpmedel att låna från kommunen eller landstinget .
5. **Hjälp i den dagliga livsföringen**, exempelvis hemtjänstavgift, kostnad för god man eller privat anlitad städhjälp.
6. **Boende**.
7. **Övriga ändamål**, till exempel anpassade fritidsaktiviteter.

Exemplen till varje punkt ovan är ingen uttömmande lista. Lagen är helt ny så framtida praxis kommer att visa mer detaljerat vad som ingår eller ej. Vid ansökan bör du därför ta med alla de kostnader som du anser kommer som en följd av funktionsnedsättningen.

För de utgifter du kan få ersättning för från till exempel kommun eller landsting kan du inte söka merkostnadsersättning. Detta då du därmed inte har någon merkostnad.

Merkostnadsersättning kan beviljas på fem nivåer, 30, 40, 50, 60 och 70 procent av prisbasbeloppet. Storleken av ersättningen beror på hur stor del av prisbasbeloppet kostnaderna uppgår till. För att få merkostnadsersättning 2019 ska du ha merkostnader på minst 11 625 kronor per år. Du kan alltså inte ansöka om merkostnadsersättning om dina merkostnader understiger detta belopp.

Ersättningsnivåerna för de olika nivåerna år 2019 av merkostnadsersättningarna är:

- 1 163 kronor per månad (nivå 1)
- 1 550 kronor per månad (nivå 2)
- 1 938 kronor per månad (nivå 3)
- 2 325 kronor per månad (nivå 4)
- 2 713 kronor per månad (nivå 5)

Ersättningen är skattefri.

Merkostnadsersättning kan beviljas med eller utan tidsbegränsning. Vilket som gäller i ditt fall framgår av beslutet. Oavsett vilken period det beviljats för ska det minst omprövas vart fjärde år eller vid ändrade förhållanden som kan påverka rätten till ersättning.

Du kan få merkostnadsersättning retroaktivt för tre månader bakåt i tiden från ansökningstillfället. Detta förutsätter att du kan visa att kostnaderna förelåg redan då.

Då du som fyller 65 år får du behålla den merkostnadsersättning du redan har så länge du har samma merkostnader. Men du kan inte få en högre nivå om dina kostnader ökar.

Du kan även beviljas merkostnadsersättning när du fyllt 65 år, men bara om du har fått din funktionsnedsättning och dina merkostnader på grund av den innan du fyllde 65 år. Det är därför viktigt med ett läkarutlåtande som beskriver funktionsnedsättningen före 65 års ålder.

Övergångsregler

Den som är beviljad handikappersättning som går ut under perioden 1 januari 2019 till 1 juli 2021 har rätt att ansöka om handikappersättning för ytterligare en period om max 18 mån. Därefter är det enbart möjligt att ansöka om merkostnadsersättning.

Handikappersättningen övergår inte automatiskt till merkostnadsersättning utan den måste ansökas om.

Att läsa:

- 50 kap Socialförsäkringsbalken
- SFS 2018:1265 Lag om ändring i socialförsäkringsbalken
- 22 kap, 50 kap och övergångsbestämmelser socialförsäkringsbalk (2010:110)
- Försäkringskassans hemsida